

Ke Kula 'O Nāwahīokalani'ōpu'u
Mākau 'Ōlelo Pelekānia – Papa 7
Makahiki Kula '07-'08
Kumu Ke'alohe Reppun
kealohi@leoki.uhh.hawaii.edu
hana: (808) 982-4260/hale: (808)987-9768

Ka 'Ōwehe Papa:

'O kēia papa, he papa e kālele ana ma ka ho'oiikaika i ka mākau 'ōlelo Pelekānia, ma o ka heluhelu, ka wala'au, ke kākau a me ke kālailai i nā 'ao'ao a pau o ka 'ōlelo; 'o ka pilina 'ōlelo mai 'oe, 'o ka mana'o mai 'oe a 'o ke kuana'ike pū mai 'oe. I kēia makahiki e mālama 'ia ana ka wā a'u e kapa nei he wā kauno'o. 'O ia wā, ua ho'oka'awale 'ia no ka hana 'ae'oiā o ka haumāna ma luna o ka ho'oiikaika ka'awale 'ana i kona mākau ho'olohe, heluhelu hāmau leo, heluhelu waha, puana a kākau. 'O kekahi hana a mākou ma ka papa 'o ia ka mālama 'ana i nā pū'ulu heluhelu. E ho'oka'awale 'ia ana ka papa ma nā pū'ulu no ka heluhelu 'ana i kekahi mau puke ma luna o ke kumuhana ho'okahi. E 'oko'a ke kumuhana kālele i waena o nā pū'ulu, a e loa'a ana ka wā e nānā kiko'i 'ia ai ia kumuhana a me kona pili i ke ola 'oiā'i'o o waho o ka pō'aiapili o nā puke e heluehelu 'ia. 'O kekahi kumuhana e nānā like 'ia e ka papa, 'o ia nā mo'olelo ku'una o ke ao holo'oko'a. E heluhelu 'ia, e kālailai 'ia, a e ho'ohālikelike 'ia ia mau mo'olelo me ko Hawai'i nei. Ma luna ho'i o nā ha'awina ho'oiikaika a pau e loa'a ma ka papa, a ma ka hale, e pono ana kēlā me kēia haumāna e heluhelu 'ae'oiā i ho'okahi puke o kona makemake (a'u e 'āpono ai) i kēlā me kēia kau a hana i pāhana puke e hō'ike'ike 'ia ma ka pau 'ana o ke kau i ka papa holo'oko'a.

* 'Oiai 'o ka 'ōlelo Hawai'i ka 'ōlelo mua o ke kahua kula nei, a'o 'ia kēia papa ma o ka 'ōlelo Hawai'i, me ka ho'ohana 'ia o ka 'ōlelo Pelekānia e ke kumu a me nā haumāna ma nā pō'aiapili ho'oma'ama'a a ho'oiikaika e like me ko ke kumu ho'oholo 'ana he kūpono. E kau nā haumāna a pau i ka pāpale no kēia papa i hō'ailona o ka 'oko'a o ke kuana'ike.

Nā Mākau 'Ōlelo E Ho'oiikaika 'Ia:

1. Heluhelu: 'Ae'oiā/Heluhelu Waha/Heluhelu 'Eleu
2. Kākau: Puke Mo'omana'o/Hāpane Pōkole/Paukū Nōhie
3. 'Ōlelo: Nīnau/Wehewehe Mana'o/Ha'i 'Ōlelo
4. Kālailai: Hikaloi/Loiloi/Ho'oponopono/Hō'oiā

Nā Pāhana Nui o ke Kau:

1. Unuhi Mo'olelo (Hapahā Mua):
-E koho 'ia he mo'olelo 'ōlelo Hawai'i mai nā puke kamali'i ma loko o ka papa. E ho'ohana 'ia ka 'ike no nā hopuna 'ōlelo 'ehā o ka 'ōlelo Pelekānia no ka haku i mana 'ōlelo Pelekānia o ka mo'olelo me ka mālama i ke kuana'ike i haku mua 'ia ai ka puke. E hana 'ia he puke piha i nā ki'i me ka 'ōlelo Pelekānia ma'ema'e.
2. Mo'olelo Haku (Hapahā 'Elua):
-E haku 'ia kekahi mo'olelo ma luna o ke kumuhana o ka pū'ulu puke a ka haumāna e heluhelu ana ma ka pū'ulu heluhelu. E no'ono'o 'ia ka pili o ke kumuhana i ke ola o ka haumāna a e haku 'ia he mo'olelo pilikino e hō'ike ana i ke ola 'oia'i'o o ia kumuhana ma ko ka haumāna ola pono'i. 'O ia puke, e heluhelu 'ia i ka papa 'ewalu ma o kekahi hanana heluhelu e mālama pū 'ia me ia papa.

*O kēia nā pāhana nui o ke kau mua, e loa'a pū kekahi mau pāhana li'ili'i i waena o nā ha'awina mā'amau o ka papa, e ho'ouna 'ia nā 'ōwehe i ka hale no ka pūlima 'ia e ka makua ke hā'awi 'ia kēlā me kēia pāhana.

Ka Loiloi 'Ana:

Nā Kaha:

10%	Nā Kaha Kuana'ike o kēlā lā kēia lā	100%-92%	A
30%	Nā Ha'awina Papa	91%-82%	B
20%	Nā Ha'awina Ho'ihō'i	81%-72%	C
20%	Nā Kuisa /Hō'ike	71%-62%	D
20%	Nā Pāhana	61%-0%	F

Nā Ana Ho'ohālike:

HCPSIII:

- E ho'opili kūpono i nā palapala heluhelu i ke ola 'oia'i'o o ke kanaka me ka nānā kiko'i i kēia mau kumuhana, 'o ka 'ōlelo, ke kuana'ike a me ka mo'omeheu.
- E ho'oka'a'ike ma o ka ho'ohana i nā 'ano ala ho'oka'a'ike like 'ole ma kekahi mau pō'aipili 'oko'a.
- E ho'ohana i nā ka'akālai heluhelu no ke kūkulu mana'o/'apo mana'o.
- E ho'ohana i ka 'ike pilina 'ōlelo i pa'a mua me ka 'ike noi'i no ke kākau no'eau 'ana i kekahi mau 'ano palapala.